

BAGOUS CLAUDICANS

SZKODNIK STWARZAJĄCY ZAGROŻENIE DLA UPRAW ROZCHODNIKÓW W POLSCE

Uszkodzenie roślin rozchodnika przez *B. claudicans*: silnie uszkodzona uprawa (po lewej) uszkodzenia widoczne na pojedynczej roślinie (po prawej); fot. Anna Gruszka, Oddział Centralnego Laboratorium GIORiN w Katowicach)

B. claudicans: larwa żerująca wewnątrz pędu rozchodnika (po lewej) oraz dorosły chrząszcz (po prawej) fot. Anna Gruszka, Oddział Centralnego Laboratorium GIORiN w Katowicach

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Bagous claudicans był notowany w kilku krajach europejskich (Francja, Niemcy, Polska, Szwecja, Włochy). W Polsce gatunek ten został odnotowany w okresie międzywojennym, lecz dane te należy uznać za niepewne. W latach 80-tych XX wieku potwierdzono wykrycie szkodnika na Wyżynie Małopolskiej. W roku 2018 gatunek ten został stwierdzony podczas kontroli monitoringowej, prowadzonej przez WIORiN w Katowicach na „zielonym dachu” w centrum tego miasta.

Larwy są kremowe z ciemniejszą głową, beznogie. Chrząszcze długości 2,8 - 3,5 mm. Ciało krępe, pokrywy około 1,5 razy dłuższe od szerokości, a przedplecze wyraźnie węższe od pokryw. Ubarwienie jest zmienne, a pokrywy pokryte jaśniejszymi i ciemniejszymi łuskami, tworzącymi plamkowaty deseń, często z jaśniejszymi plamami po bokach pokryw w środku ich długości. Różnice morfologiczne pomiędzy gatunkami z rodzaju *Bagous* są niewielkie, stąd poprawna identyfikacja wymaga analizy morfologii genitaliów samców.

Rośliny żywicielskie

Postaci dorosłe *B. claudicans* były odławiane w biotopach podmokłych, na roślinach skrzypu błotnego (*Equisetum limosum*.). Brak jednak danych, czy uszkadza on te rośliny, podobnie jak ma to miejsce w przypadku pokrewnych gatunków chrząszczy. W Katowicach stwierdzono rozwój larw tego gatunku w roślinach rozchodnikowca (rozchodnika) okazałego (*Hylotelephium spectabile*), gdzie uszkodziły one znaczną część roślin.

Objawy występowania i szkodliwość

Na rozchodniku okazałym larwy żerowały wewnątrz pędów. Zainfekowane rośliny charakteryzowały się zwijaniem się liści i karłowatym pokrojem. Rośliny miały zredukowane kwiatostany i tendencję do przewracania się. Rabaty zostały uszkodzone

w różnym stopniu. Na jednych występowały pojedyncze zamierające lub przewrócone rośliny, na innych obserwowano gołozery. Łączne straty wyniosły około 80% wszystkich nasadzeń rozchodnika.

Występowanie *B. claudicans* w uprawie charakteryzującej się niską wilgotnością podłoża, wysoką temperaturą i dużym nasłonecznieniem należy uznać za niezwykle, zważywszy, że typowe dla niego są biotopy podmokłe.

Ocena Zagrożenia Agrofagiem (PRA) dla tego gatunku sporządzona przez Instytut Ochrony Roślin, Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu wykazała, że na podstawie tak skąpych danych nie można przewidywać jego potencjalnej szkodliwości dla upraw rozchodnika.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Dorosłe chrząszcze mogą rozprzestrzeniać się, w sposób naturalny, na niewielką odległość. Na większy dystans szkodnik prawdopodobnie może być przenoszony wraz z materiałem szkółkarskim rozchodnika. Badania na obecność *B. claudicans* przeprowadzone w okolicach Wrocławia, w rejonie szkółki, która dostarczyła rośliny do nasadzeń w Katowicach, przeprowadzone przez dr Miłosza Mazura z Uniwersytetu Opolskiego, dały wynik negatywny. Uszkodzona uprawa rozchodników w Katowicach została zlikwidowana, a na jej miejscu zasadzono inne rośliny. Jak dotąd nie było dalszych stwierdzeń tego owada w Polsce.

Wymagania fitosanitarne

W krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce gatunek *B. claudicans* nie podlega obowiązkowi zwalczania (nie jest to gatunek kwarantannowy w Unii).